

Expunere de motive

Subiect: propunere privind îmbunătățirea cadrului legislativ pentru a asigura utilizarea limbii materne în administrația publică locală și în instituțiile serviciilor publice deconcentrate, potrivit art. 120 din Constituția României și a Cartei limbilor regionale și minoritare a Consiliului Europei, ratificată de România.

Legea administrației publice locale nr.215/2001 reglementează regimul general al autonomiei locale, precum și organizarea și funcționarea administrației publice locale, inclusiv dreptul de utilizare a limbii materne în administrația publică locală. Prin ratificarea Convenției-cadru privind protecția minorităților naționale, și a Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare, statul român și-a însușit obligația de a asigura un cadru legal optim pentru utilizarea limbii materne în administrația publică locală. După ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare, legea administrației publice locale nu a mai fost modificată și nu au fost adoptate noi acte normative în sensul obligațiilor asumate, statul român fiind criticat atât pentru lipsa unor reglementări conforme cât și pentru lipsa informațiilor privind aplicarea drepturilor lingvistice, inclusiv în administrație.

La elaborarea prezentei propuneri legislative s-au avut în vedere obligațiile asumate de statul român atât prin Carta europeană a limbilor regionale și minoritare cât și prin Legea nr. 33/1995 pentru ratificarea Convenției-cadru privind protecția minorităților naționale, respectiv criticile formulate de Comitetul de experți în primul raport privind implementarea Cartei europene a limbilor regionale și minoritare.

Legislația privind utilizarea limbii materne în administrația publică locală a fost adoptată în anul 2001 în cadrul Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale, ulterior acordându-se un temei constituțional acestui drept prin revizuirea legii fundamentale în anul 2003. România a ratificat Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale și Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare fără a adopta însă legislația internă pentru implementarea tratatelor internaționale.

Practica dezvoltată în ultimii 15 ani arată o **aplicare deficitară** a dreptului de a utiliza limba maternă în administrația publică locală și serviciile deconcentrate, rezultată din:

- lipsa unei legislații clare, precise și predictibile;
- interpretări neconforme cu standardele internaționale;
- lipsa voinței politice și administrative;
- lipsa de resurse umane și materiale;
- interpretări restrictive ale instituțiilor și instanțelor de judecată;
- gradul extrem de redus al aplicării legislației în domeniu;
- lipsa unor sancțiuni efective, disuasive și proporționale;
- pasivitatea instituțiilor de a aplica sancțiuni în cazul refuzului de a asigura utilizarea limbii materne;

- lipsa unui sistem transparent și eficient de monitorizare și raportare privind aplicarea cadrului legal privind folosirea limbii materne de cetățenii români aparținând unei minorități naționale în administrația publică locală și serviciile deconcentrate.

De asemenea, în perioada menționată, mijloacele de comunicare publică a instituțiilor au cunoscut o dezvoltare dinamică, proces ce nu a fost însoțit de reglementări legale privind asigurarea utilizării limbii materne.

Evoluțiile și practica în domeniu, rapoartele instituțiilor internaționale și a organizațiilor aparținând minorităților naționale din România impun o revizuire și îmbunătățire a legislație privind asigurarea utilizării efective a limbii materne în administrația publică locală și servicii deconcentrate, pentru a exercita dreptul la păstrarea, dezvoltarea și exprimare identității etnice, culturale, lingvistice și religioase.

Cu privire la subiecții de drept, proiectul urmărește:

- reglementarea clară, precisă și predictibilă a **subiecților de drept** care au obligația de a asigura folosirea limbii materne:
 - autoritățile administrației publice locale, instituțiile publice aflate în subordinea acestora, organismele prestatoare de servicii publice și de utilitate publică de interes local sau județean;
 - prefecturile;
 - serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din unitățile administrative-teritoriale (cu titlu de exemplu: inspectoratele școlare județene).
- **scăderea pragului** de 20% la 10% al numărului persoanelor aparținând minorității naționale din totalul populației unității administrativ teritoriale;
- **introducerea unui prag alternativ** exprimat prin numărul persoanelor aparținând minorității naționale din totalul populației care să reflecte exprimarea “număr semnificativ/substanțial de cetățeni aparținând minorități naționale din Constituția României dar și din tratatele internaționale;
- stipularea dreptului de a utiliza limba maternă în unitățile teritoriale locale care îndeplinesc pragul legal și de către persoanele aparținând minorității naționale care nu au domiciliul sau reședința pe teritoriul unității locale respective;
- reglementarea posibilității de a utiliza limba maternă și în unitățile teritoriale administrative locale și servicii deconcentrate în care nu se atinge pragul legal dar în care, autoritățile adoptă o hotărârea în acest sens, prin factorii de decizie locală. Astfel, în cazul atingerii pragului există o obligație de a asigura utilizarea limbii materne iar în cazul neateringerii pragului există o opțiune a autorității locale să asigure sau nu folosirea limbii materne;
- interzicerea oricărei modificări a limitelor teritoriale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor care are ca scop sau efect schimbarea ponderii cetățenilor aparținând minorității naționale în unitate administrativ-teritorială în cauză, precum și afectarea drepturilor și libertăților acestora decurgând din Constituție, tratatele și convențiile internaționale la care România este parte.

Cu privire la domeniul de aplicare, proiectul de lege reglementează:

- folosirea limbii materne, în scris și oral, în relația cu entitățile juridice care au obligația asigurării acestui drept, inclusiv prin punerea la dispoziția cetățenilor aparținând unei minorități naționale formulare și texte administrative de uz curent și în limba lor maternă;
- asigurarea obligatorie de către entitățile juridice în cauză, a accesului la informații de interes public și în limba minorității naționale, posibilitatea finanțării de publicații în limba minorității naționale;
- comunicarea ordinii de zi a autorităților publice locale în limba minorității naționale, folosirea limbii minorității naționale la ședințele de consiliu local și județean;
- aducerea la cunoștință publică în limba minorității naționale a hotărârilor cu caracter normativ ale consiliului local sau județean, precum și a hotărârilor cu caracter individual;
- inscripționarea și în limba cetățenilor minorității respective a denumirii localităților, a străzilor, a spațiilor publice, a indicatoarelor rutiere și a altor indicații topografice destinate publicului;
- inscripționarea denumirii instituțiilor publice;
- posibilitatea de a folosi în corespondența sau documentele oficiale a denumirii localităților sau a instituțiilor publice și în limba minorității naționale;
- adoptarea și folosirea, alături de însemnele oficiale ale României și alte însemne, simboluri care să exprime identitatea etnică, istorică, culturală și economică a cetățenilor aparținând minorității naționale, locuitori ai unității administrativ-teritoriale în cauză;
- utilizarea limbii minorității naționale la ceremoniile oficiale organizate de autoritățile publice locale și serviciile deconcentrate;
- posibilitatea de a folosi limba minorității naționale la ceremonia de oficiere a căsătoriilor, eliberarea actelor și certificatelor de stare civilă și în limba minorității naționale;

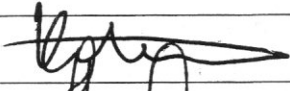
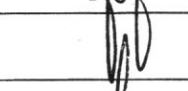
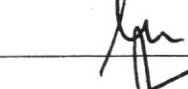
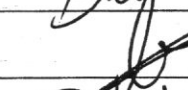
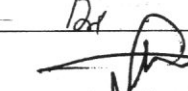
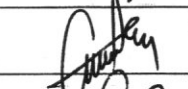
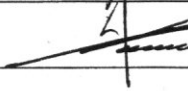
Cu privire sistemul de monitorizare a implementării dreptului de a folosi limba minorității naționale în administrația publică locală și servicii deconcentrate, legea reglementează:

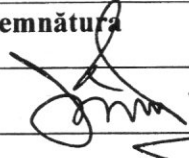
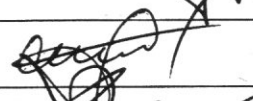
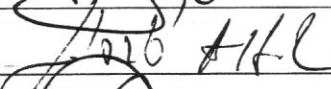
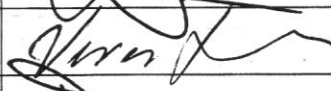
- obligația de a asigura resurse materiale și umane;
- obligația de a colecta și raporta date cu privire la gradul de folosire a limbii minorității naționale;
- obligația de a publica un raport anual cu privire la exercitarea dreptului de a folosi limba minorității naționale;
- sistem de sancționare în cazul neaplicării prevederilor legale.

Proiectul de lege propune termene de aplicare.

Având în vedere cele de mai sus, propunem adoptarea prezentei inițiative legislative:

Inițiatori,

Deputați	Semnătura
Kelemen Hunor	
Korodi Attila	
Márton Árpád-Francisc	
Szabó Ödön	
Antal István János	
Ambrus Izabella-Ágnes	
Apjok Norbert	
Bende Sándor	
Benedek Zacharie	
Benkő Erika	
Biró Rózália-Ibolya	
Biró Zsolt-István	
Csép Éva-Andrea	
Csoma Botond	
Erdei-Dolóczki István	
Farago Petru	
Kulcsár-Terza József-György	
Magyar Loránd-Bálint	
Sebestyén Csaba-István	
Seres Dénes	
Vass Levente	

Senatori	Semnătura
Cseke Attila-Zoltán	
Tánczos Barna	
Császár Károly Zsolt	
Derzsi Ákos	
Fejér László-Ödön	
László Attila	
Novák Csaba Zoltán	
Verestóy Attila	
Turos Lóránd	